

Una solució per a l'Orient Mitjà

El diàleg entre els països de la zona la propicia

Per primera vegada en set anys, els Estats Units i la Unió Soviètica s'han trobat en una mateixa taula per debatre la solució de l'Orient Mitjà. Només aquest fet ja és prou indicatiu de com ha canviat la situació en la zona que després de les dues guerres mundials esdevingué la més perillosa, com a indicatiu d'un possible esclat del tercer conflicte mundial.

Les dues grans potències s'han trobat a Viena com en un aperitiu de la trobada pel control i la reducció d'armaments, que s'iniciarà el proper dotze de març. Però la reunió de Viena té ple sentit per ella mateixa i completa una sèrie de fets esdevinguts en les darreres setmanes.

En primer lloc, l'ostensible canvi estratègic d'Arafat, que, en nom del realisme, vol portar la resistència palestina de la via militar a la via política. No és anecdòtica, sinó molt important, l'oposició que troba en el si de l'organització per a l'alliberament de Palestina (OAP), però les estratègies utilitzades fins ara pels palestins enfront de l'estat d'Israel no han passat de ser, en quasi quatre dècades, testimonials o suïcides. L'inici d'una confederació jordano-palestina, aprovada implícitament per Arafat, a partir del pacte amb Hussein l'onze de febrer passat, és una passa per

canviar la situació política de la zona.

El segon fet decisiu és l'inici de la retirada d'Israel del sud del Líban, després de dos anys i mig d'ocupació. El neorealisme de Peres, el socialdemòcrata, és realment diferent de les postures ultres del seu antecessor Begin. L'ofensiva diplomàtica de l'actual primer ministre Peres ha de portar el seus fruits, si constatem les seves entrevistes de les darreres setmanes: amb Craxi, actualment al cap de la CEE, a Roma, i a Bucarest, unes hores després d'Arafat.

El govern israelià continua considerant l'OAP com una «banda d'assassins», i es nega radicalment a negociar amb Arafat. Sospira, però, per entrar en negociació amb Jordània, i la postura dels Estats Units haurà de ser clau per a obligar els responsables de l'estat jueu a seure algun dia a la mateixa taula que els palestins.

Un tercer fet d'importància és l'anunci de Síria, que està estudiant també les possibilitats de retirar del Líban els seus trenta mil soldats, si bé de moment només en serien dotze mil. Un Líban absolutament independent, sense cap tropa estrangera, és una condició obligada per a qualsevol solució del conflicte de l'Orient Mitjà.

La clau definitiva, però, de la pacificació de la zona

La retirada de les tropes israelianes del Líban és un important avanç per a la pau

és, com Kissinger ja formulà fa alguns anys, una negociació entre Israel i Jordània, com a pas previ de l'aparició dels palestins en la taula de diàleg, i més encara quan, entre les files de la resistència palestina, s'ha anat afirmant l'opció de «mal menor», que representaria la creació d'un estat palestí a Cisjordània, federat, per tant, amb la Jordània del rei Hussein.

De tot aquest nou panorama a l'Orient Mitjà, cal destacar-ne especialment una interessant lliçó històrica: les coses semblen tenir solució quan els protagonistes del diàleg són els països o els interessos locals i nacionals de la zona, sense la intervenció sempre desgavelladora de les grans potències occidentals. Ha calgut que totes les forces militars occidentals fugissin del punt més conflictiu dels darrers anys, el Líban, perquè s'obriessin vies de solució protagonitzades pels mateixos interessats.

En aquest marc, la reunió de Viena entre els Estats Units i la Unió So-

viètica apareix, més com un comitè de vigilància que no pas com un protagonista decisiu en la negociació de la pau. Caldrà encara moltíssim temps per a rebaixar les dificultats i les violències de l'Orient Mitjà, però és evident que en el termini d'un any la situació política ha variat substancialment, sense l'interès de les dues superpotències per «conquerir» com a zona principal del seu nou imperialisme l'espai del Pacífic i del sud-est asiàtic.

Cal preguntar-se, de nou, també, quin pot ser el paper d'Europa en la pacificació de l'Orient Mitjà. Una altra vegada, la CEE ha quedat desbordada per les iniciatives de les dues superpotències. Si no com a protagonista, té almenys molt a fer com a «comparsa» dels dos grans gendarmes, a l'hora de pressionar l'un i l'altre, a fi que la solució del problema porti a un reconeixement del poble palestí i a uns mecanismes de concertació que impedeixin els rebrots d'una nova guerra.